

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐH KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

VŨ HẢI HƯNG

ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ KINH TẾ
SẢN XUẤT CAM SÀNH TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN HÀM YÊN, TỈNH TUYÊN QUANG

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐH KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

VŨ HẢI HƯNG

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ KINH TẾ
SẢN XUẤT CAM SÀNH TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN HÀM YÊN, TỈNH TUYÊN QUANG**

**Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp
Mã số: 60.62.01.15**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. DƯƠNG VĂN HIỂU

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả đã nêu trong luận văn có nguồn gốc rõ ràng, trung thực và chưa được dùng để bảo vệ một học vị nào khác. Mọi sự giúp đỡ cho việc hoàn thành luận văn đều đã được cảm ơn. Các thông tin, trích dẫn trong luận văn đều đã được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 12 tháng 12 năm 2015

Tác giả luận văn

Vũ Hải Hưng

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài: "***Đánh giá hiệu quả kinh tế sản xuất cam sành trên địa bàn huyện Hàm Yên, tỉnh Tuyên Quang***", tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo bộ phận sau Đại học, các khoa, phòng của Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của giáo viên hướng dẫn **TS. Dương Văn Hiểu**.

Tôi xin cảm ơn sự giúp đỡ, đóng góp nhiều ý kiến quý báu của các nhà khoa học, các thầy, cô giáo trong Trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi còn được sự giúp đỡ và cộng tác của các đồng chí tại các địa điểm nghiên cứu, tôi xin chân thành cảm ơn các bạn bè, đồng nghiệp và gia đình đã tạo điều kiện mọi mặt để tôi hoàn thành nghiên cứu này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Thái Nguyên, ngày 12 tháng 12 năm 2015

Tác giả luận văn

Vũ Hải Hưng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN	ii
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT.....	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học của luận văn	4
5. Bố cục của luận văn.....	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ HIỆU QUẢ	
KINH TẾ SẢN XUẤT CAM SÀNH	5
1.1. Cơ sở lý luận về hiệu quả kinh tế sản xuất cam sành.....	5
1.1.1 Quan niệm về hiệu quả kinh tế.....	5
1.1.2. Nội dung và bản chất của hiệu quả kinh tế.....	9
1.1.3. Phân loại hiệu quả kinh tế.....	11
1.1.4. Tiêu chuẩn đánh giá hiệu quả kinh tế.....	13
1.1.5. Đặc điểm kinh tế - kỹ thuật sản xuất cam sành.....	14
1.1.6. Các nhân tố ảnh hưởng đến hiệu quả kinh tế trong sản xuất cam	16
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	19
1.2.1. Vài nét về lịch sử nguồn gốc, phân bố và tình hình sản xuất, tiêu thụ cam trên thế giới và ở Việt Nam.....	19
1.2.2. Hiệu quả sản xuất cam sành của một số nước trên thế giới và ở Việt Nam.....	25
1.2.3. Bài học kinh nghiệm.....	29

Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	32
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	32
2.2. Phương pháp nghiên cứu	32
2.2.1. Phương pháp thu thập tài liệu và số liệu.....	32
2.2.2. Phương pháp phân tích thông tin.....	35
2.3. Hệ thống chỉ tiêu đánh giá hiệu quả kinh tế sản xuất cam sành.....	36
2.3.1. Hệ thống chỉ tiêu phản ánh mức độ sản xuất.....	36
2.3.2. Hệ thống chỉ tiêu phản ánh kết quả sản xuất kinh doanh.....	37
2.3.3. Những chỉ tiêu phản ánh HQKT sản xuất cây cam Sành.....	38
Chương 3. THỰC TRẠNG HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CAM SÀNH TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN HÀM YÊN, TỈNH TUYẾN QUANG	40
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	40
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên của huyện Hàm Yên.....	40
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội của huyện Hàm Yên.....	46
3.1.3. Khái quát về môi trường của huyện Hàm Yên.....	49
3.2. Thực trạng phát triển sản xuất cam sành tại huyện Hàm Yên.....	50
3.2.1. Hiện trạng sản xuất cam sành.....	50
3.2.2. Tình hình sử dụng giống	54
3.2.3. Tình hình áp dụng kỹ thuật và công nghệ sản xuất.....	55
3.2.4. Tình hình tiêu thụ và chế biến.....	55
3.2.5. Các cơ chế, chính sách đã áp dụng trên địa bàn huyện.....	56
3.3. Đánh giá hiệu quả sản xuất của cây cam sành.....	57
3.3.1. Tình hình đầu tư trong sản xuất cam sành.....	57
3.3.2. Kết quả và thu nhập từ sản xuất kinh doanh cam sành	62
3.4. Đánh giá hiệu quả kinh tế sản xuất cây cam Sành.....	64
3.4.1. Đánh giá hiệu quả kinh tế sản xuất cây cam Sành các nhóm hộ	64
3.4.2. So sánh HQKT sản xuất cam sành và cam chanh của huyện.....	65
3.4.3. Hiệu quả xã hội và môi trường từ sản xuất cam sành của huyện	67

3.5. Các nhân tố ảnh hưởng tới kết quả, HQKT sản xuất cam sành của hộ nông dân tại huyện Hàm Yên.....	69
3.5.1. Trình độ văn hóa của chủ hộ	69
3.5.2. Mức bón phân chuồng	71
3.5.3. Mức bón phân đạm	73
3.5.4. Mức bón phân lân	75
3.5.5. Mức bón phân Kali	76
3.5.6. Sự tiếp cận khoa học kỹ thuật	78
3.6. Những thuận lợi khó khăn trong quá trình sản xuất và nâng cao HQKT của cam sành tại huyện Hàm Yên	79
3.6.1. Những thuận lợi.....	79
3.6.2. Những khó khăn	81
3.7. Đánh giá chung về tình hình sản xuất và nâng cao HQKT sản xuất cam sành tại huyện Hàm Yên	84
3.7.1. Những mặt đạt được	84
3.7.2. Những mặt còn hạn chế	85
3.7.3. Nguyên nhân	86
Chương 4. CÁC GIẢI PHÁP CHỦ YẾU NHẪM NÂNG CAO HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CAM SÀNH TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN HÀM YÊN.....	88
4.1. Quan điểm, định hướng, mục tiêu nâng cao hiệu quả kinh tế sản xuất cam sành trên địa bàn huyện Hàm Yên, tỉnh Tuyên Quang.....	88
4.2. Giải pháp nâng cao HQKT sản xuất cam sành ở huyện Hàm Yên.....	91
4.2.1. Giải pháp về thị trường tiêu thụ cam sành.....	91
4.2.2. Giải pháp mở rộng diện tích, thâm canh và tăng năng suất.....	92
4.2.3. Giải pháp tăng cường vốn đầu tư cho hộ sản xuất cây cam sành	95
4.2.4. Giải pháp ứng dụng kỹ thuật mới trong sản xuất.....	95
4.2.5. Các giải pháp về nhân lực nhằm nâng cao HQKT sản xuất cây cam sành.....	97

4.2.6. Các giải pháp về công tác giữ vững thương hiệu Cam Sành Hàm Yên nhằm nâng cao HQKT sản xuất cây cam sành.....	99
4.2.7. Vận dụng tốt các chính sách của Đảng và Nhà nước trong việc nâng cao HQKT của sản xuất cây cam sành	100
4.3. Kiến nghị.....	101
4.3.1. Đối với huyện Hàm Yên	101
4.3.2. Đối với hộ nông dân trồng cam.....	101
KẾT LUẬN	103
TÀI LIỆU THAM KHẢO	105
PHỤ LỤC	108

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Chữ viết đầy đủ
θ_{bq}	Tốc độ phát triển bình quân
θ_{lh}	Tốc độ phát triển liên hoàn
BVTV	Bảo vệ thực vật
CN	Công nghiệp
CP	Chi phí
DT	Diện tích
ĐV	Đơn vị
FAO	Tổ chức nông lương thực thế giới
GT	Gia tăng
HQKT	Hiệu quả kinh tế
HTX	Hợp tác xã
KTCB	Kiến thiết cơ bản
KTQD	Kinh tế quốc dân
LĐ	Lao động
NXB	Nhà xuất bản
SL	Sản lượng
SX	Sản xuất
TB	Trung bình
TBKT	Tiến độ kỹ thuật
TTCN	Tiêu thủ công nghiệp
UBND	Ủy ban nhân dân
XDCB	Xây dựng cơ bản
XHCN	Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Sản lượng cam của 10 nước sản xuất nhiều nhất thế giới năm 2014	23
Bảng 1.2. Sản lượng cam thế giới qua các thời kỳ	24
Bảng 1.3. Tình hình xuất nhập khẩu cam trên thế giới năm 2014.....	24
Bảng 1.4. HQKT (lãi) của một số cây ăn quả chính so với cây lương thực, thực phẩm (ở Ấn Độ).....	26
Bảng 2.1. Đặc điểm cơ bản của 2 xã nghiên cứu năm 2014	33
Bảng 2.2. Số lượng mẫu điều tra ở các điểm nghiên cứu của huyện năm 2014	34
Bảng 3.1. Nhiệt độ, lượng mưa, độ ẩm không khí năm 2014 của huyện Hàm Yên	42
Bảng 3.2. Tình hình phân bố và sử dụng đất đai của huyện Hàm Yên năm 2014.....	45
Bảng 3.3. Cơ cấu tổng sản phẩm của huyện Hàm Yên giai đoạn 2012-2014.....	46
Bảng 3.4. Một số chỉ tiêu tăng trưởng kinh tế và chuyển dịch cơ cấu kinh tế trong thời kỳ 2011-2020 huyện Hàm Yên.....	47
Bảng 3.5. Tình hình dân số và lao động của huyện Hàm Yên năm 2014.....	49
Bảng 3.6. Diện tích, năng suất và sản lượng cam sành năm 2010 và 2014 của huyện Hàm Yên.....	51
Bảng 3.7. Năng suất và sản lượng bình quân cho hộ sản xuất cam sành	53
Bảng 3.8. Chi phí sản xuất 1ha cam Sành thời kì kiến thiết cơ bản	58
Bảng 3.9. Tình hình đầu tư chi phí hàng năm cho sản xuất 1 ha cam Sành trong các hộ điều tra (cam từ 4 - 10 năm tuổi).....	61
Bảng 3.10. Hiệu quả sản xuất kinh doanh cam Sành của các nhóm hộ điều tra (tính trên 1ha cam cho thu hoạch).....	63
Bảng 3.11. HQKT sản xuất cây cam Sành các hộ năm 2014	64